

**Biblioteca Academiei
de Muzică, Teatru și Arte Plastice**

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Ghid practic

Chișinău 2014

Alcătuitori:

Svetlana Teodor
Vasilisa Nechiforeac

Tel: 022 23-81-44

www.amtap.md

e- mail: bibliotecaamtap@gmail.com

„...Sunt norme foarte importante și va trebui să dați dovadă de răbdare pentru a vă familiariza cu ele. Veți vedea că mai întâi de toate sunt norme *funcționale*, deoarece vă permit, atât vouă, cât și cititorului vostru, să identificați cartea despre care se vorbește. Totuși sunt și norme, ca să spunem așa, de *factură erudită*: aplicarea lor dezvăluie că persoana e familiarizată cu disciplina, iar încălcarea lor trădează acel *parvenit* științific și uneori aruncă o umbră de îndoială asupra unei lucrări altminteri bine făcute. Nu înseamnă însă că aceste norme nu reprezintă nimic și sunt slăbiciuni de lingvist. Se întâmplă și în sport, în colecționarea timbrelor, în jocul de biliard, în viața politică: dacă cineva folosește greșit niște expresii-cheie, este privit cu suspiciune, drept cineva care vine din afară, care nu e „de-al nostru”. Trebuie să adoptăm regulile celor în compania cărora vrem să fim.”

Umberto Eco

Aparatul bibliografic este expresia eticii și culturii științifice a unei lucrări de cercetare. În baza lui pot fi făcute concluzii despre gradul de documentare a autorului în teoria și practica domeniului sau subiectului cercetat.

Citările și referințele bibliografice sunt componente obligatorii pentru orice lucrare științifică (articol, carte, referat, comunicare, teză de licență, teză de master, teză de doctor etc.).

Citarea este indicarea, în cadrul textului sau în altă formă a conținutului, a unei referințe relevante

Cazuri de utilizare :

- preluarea fragmentelor de text, a unor formule, tabele, ilustrații etc.
- împrumutarea principiilor, formulelor, tabelelor, ilustrațiilor ideilor etc.
- trimiterea cititorului la alte documente cu același subiect

Referință bibliografică - date care descriu o resursă sau o parte a acesteia, precise și detaliate suficient pentru a identifica resursa

Se prezintă în conformitate cu regulile propuse de standardele în vigoare:

SM ISO 690:2012 Informare și Documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare

STAS 8256-82 Prescurtarea cuvintelor și a expresiilor tipice românești și străine din referințele bibliografice

GOST 7.11-2004 Библиографическая запись.Сокращение слов и словосочетаний на иностранных европейских языках

Fiecare citat trebuie însoțit de referință la sursă

METODA CITĂRILOR NUMERICE

Citările numerice în text se prezintă ***prin cifre arabe între paranteze pătrate***, imediat după cuvântul la care se referă remarca.

Numărul se atribuie documentului ***la prima lui citare*** în text. ***Citările ulterioare*** din același document primesc ***numărul primei citări***.

Dacă sunt citate anumite părți ale unei resurse de informare după numărul respectiv se indică numărul paginii [1 p. 125].

Dacă ideea citată provine din mai multe lucrări, citările sunt separate prin virgulă (,) [1 p. 125, 7 p. 34].

Datele utilizate într-o referință trebuie să fie luate din resursa de informare citată. Se preferă resursa consultată *de visu*.

Autorul lucrării științifice este obligat să respecte:

- ▶ elementele descrierii bibliografice conform mostrelor
- ▶ punctuația utilizată în descriere bibliografică prescrisă de standard

Limba descrierii este limba originalului

Resursele în limba română cu caractere chirilice se transcriu cu grafie latină cu specificarea în zona notelor: Ed. cu caractere chirilice

MOSTRE DE DESCRIERE

CĂRȚI

...cu un autor

CIAICOVSCHI-MEREȘANU, G. *Invățămîntul muzical din Moldova: (de la origini pînă la sfîrșitul sec. XX)*. Chișinău: Grafema Libris, 2005. ISBN 9975-9899-9-0.

DOSOFTEI. *Opere poetice*. Sel., coment. și postf. de P. Balmuș. Chișinău: Literatura Artistică, 1989. Ed. cu caractere chirilice.

OPREA, Gh. *Studii de etnomuzicologie*. Vol. 2. București: Almarom, 2000. ISBN 978-973-9403-42-9.

...cu doi autori

BÂRCĂ, M., POPOVICI, V. *Cîntece basarabene armonizate pe 2 și 3 voci egale*. Chișinău: s. n., 1939.

PĂUN, E, POTOLEA, D. *Pedagogie: fundamentări teoretice și demersuri aplicative*. Iași: Polirom, 2002. ISBN 973-681-106-9.

...cu trei autori

DASEN, P., PERREGAUS, Gh., REY, M. *Educația interculturală: experiențe, politici, strategii*. Iași: Polirom, 1999. ISBN 973-683-223-6.

LUNGU, N., BRANIȘTE, E., POPESCU, Ch. *Cîntările Penticostarului*. București: Editura Inst. Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1980.

...cu patru și mai mulți autori

BOELKE-HEINRICHS, A. et al. *100 de personalități ale secolului XX* : Pictori. Trad. de D. Dinulescu. București: ALL Educațional, 2003. ISBN 973-684-506-0.

DĂNĂILĂ, N. et al. *Școala ieșeană de teatru: istorie și actualitate*. Iași: Artes, 2010. ISBN 978-606-547-013-2.

...care se descriu la titlu

Florilegiu folcloric: prelucrări folclorice pentru pian. Alcăt. S. Pojar; red. Iu. Țibulschi. Chișinău: Hyperion, 1992.

Școala ieșeană de teatru - istorie și actualitate. Coord. A.-M. Rusu. Iași: Artes, 2005. ISBN 973-8271-17-7.

Глобализация образования в современном мире: тез. науч. ст. междунар. науч.-практической конф., Бэлць, 20–22 марта 2009. Chișinău: IUC, 2009. ISBN 978-9975-9935-8.

Documente de muzică tipărită

BÂRCĂ, M., POPOVICI, V. *Cîntece basarabene armonizate pe 2 și 3 voci egale*. Chișinău: s. n., 1939.

DANILOV, A., DANILOVA, S., PARASCHIN C. *Muzica secolului XX*: transcrieri pentru clarinet și pian. Chișinău: Căpățâna-Print, 2012. ISMN 979-0-3480-0159-3. ISBN 978-9975-4430-1-2.

CAMPAGNOLI, B. *41 de capricii*: pentru violă: op. 22. București: Grafoart, 2007.

ZAGORSCHI, V. *Sonata-fantezie* [Соната-фантазия]: pentru pian. Red. I. Hatipova. Chișinău: Grafema-Libris, 2011. ISBN 978-9975-52-119-2.

РИВИЛИС, П. *Унисоны*. Партитура. Москва: Музыка, 1976.

ЭШПАЙ, А.Я. *Квартет*: для 2 скрипок, альты и виолончели. Партия и голоса. Москва: Композитор, 2001.

Autoreferate

DĂNILĂ, A. *Apariția și evoluția teatrului de operă în Moldova*. Interpreți și spectacole (1918–2000): autoref. tz. doct. habilitat în studiul artelor. Chișinău, 2009.

GUPALOVA, E. *Repertoriul pianistic autohton în Republica Moldova*: autoref. tz. doct. în studiul artelor. Chișinău, 2008.

ЛАВРОВА, С.В. *Цитирование как проявление принципа комплементарности в творчестве композиторов последней трети XX века*: автореф. дис.... канд. искусствоведения: 17.00.02. Санкт-Петербург, 2005.

Nonpublicații

Протокол заседания кафедры общего фортепиано (30.11.1972). НАРМ. Ф. 3050. Оп. 1. Д. 640. Л. 117.

Список произведений, написанных композиторами ССК МССР за 1948–1949 гг. Архив общественно-политических организаций. Ф. Р-2941. Оп. 1. Ед. хр. 42.

Собрание Союза Художников Молдавии (21 янв. 1963 г.): стеногр. отчет. AOSPRM. F. 51. Inv. 23. D. 189. F. 20–21.

Documente electronice

...cu acces local

MARIN, M. *Portofoliul învățătorului modern* [CD-rom]. Chișinău: PPR "Învățătorul modern", 2009. Cerințe sistem: Windows 98/2000/XP, 32 Mb hard. ISBN 978-99745-9826-0-3.

...cu acces la distanță

CAROLL, L. *Alice's adventures in wonderland* [online]. Textinfo ed.2.1. [Dortmund, Germany]: Windspiel, novem. 1994 [accesat 10 febr. 1995]. Disponibil: <http://www.germany.eu.net./books/caroll/alice.html>.

DRĂGĂNESCU, M. *Societatea Informațională și a cunoașterii. Vectorii societății cunoașterii* [online]. [accesat la 15 sept. 2007]. Disponibil: <http://www.academiaromana.ro/pro-pri>.

БОРОДИН, Б. *Комическое в музыке: монография* [online]. Екатеринбург, 2002 [accesat 15 noiem. 2012]. Disponibil: http://music.rulitru.ru/v420/бородин_б._комическое_в_музыке.

CONTRIBUȚII

... din monografii, culegeri

GRIGORAȘ, N. Familia și ascendenții lui Ștefan cel Mare. In: GRIGORAȘ, N. *Țara Românească a Moldovei de la întemeierea statului până la Ștefan cel Mare*. Chișinău: Universitas, 1992, pp. 187–191¹.

САБИНИНА, М. Дебюсси. В: *Музыка XX века: очерки*. Москва: Музыка, 1977, ч. 1, с. 238–274.

БАУЭР, С. Модальность как категория мышления и специфика ее воплощения в музыкальном тексте. В: *Звук, интонация, процесс*: сб. тр. РАМ. Москва: РАМ, 1998, вып. 148, с. 16–36.

... din dicționare

ЛОСЕВ, А. Хаос. В: *Мифологический словарь*. Москва: Советская энциклопедия, 1991, с. 583–584.

---

¹ Indicarea localizării articolului este obligatorie

Псалом. В: РИМАН, Г. *Музыкальный словарь* [online]. Москва: ДиректМедиа Паблишинг, 2008 [accesat 12 oct. 2013]. Disponibil: <http://slovari.yandex.ru/~книги/Музыкальный%20словарь/Псалом/>

... din anuare

AXIONOV, V. Tendințe metastilistice în creația componistică contemporană (muzica instrumentală din Republica Moldova). In: *Arta*, 2005. Ser. Arte audiovizuale. Chișinău: Epigraf, 2005, pp. 89–92.

ЧОБАНУ-СУХОМЛИН, И. Забытые песнопения (Музыкальное приношение Дософтею) Геннадия Чобану: композиционное решение. In: ACADEMIA DE MUZICĂ, TEATRU ȘI ARTE PLASTICE. *Anuar științific: muzică, teatru, arte plastice*, 2012. Chișinău: Grafema Libris, 2012, nr. 3 (16), pp. 76–85.

... din materialele simpozioanelor, conferințelor

COZLOVA, N. Particularitățile compoziției și dramaturgiei în Trio pentru clarinet, violoncel și pian de B. Dubosarschi. In: *Arta și învățământul artistic în Moldova la confluența secolelor: conf. șt. consacrată aniversării a 60 de ani ai Conservatorului de Stat din Moldova (noiem., 2000)*. Chișinău: Tipogr. Univ. Ped. de Stat, 2001, pp. 52–53.

BELĂN, M. Unele particularități ale compoziției sonore pe baza exemplului Axis de V. Beleaev. In: *Învățământul artistic - dimensiuni culturale: conf. de totalizare a activității șt.-didact. a profesorilor [АМТАР] (anul 2003)*. Chișinău: Grafema Libris, 2003, pp. 134–137

... din resurse electronice

DABIJA, N. Un artist al suişului. In: *Literatura și arta* [online]. 2013, 22 aug. [accesat 25 aug. 2013]. Disponibil: <http://www.literaturasiarta.md/pressview.php?1=ro&idc=284&id=4445&zidc=3>.

ЕНДУТКИНА, О. Жанр музыкальной картины в симфоническом творчестве русских композиторов второй половины XIX – начала XX веков: автореф. дис. ... канд. искусствоведения [online]. В: *disserCat – электронная библиотека диссертаций*. [accesat 21 apr. 2014]. Disponibil: <http://www.dissercat.com/content/zhanr-muzykalnoi-kartiny-v-simfonicheskom-tvorchestve-russkikh-kompozitorov-vtoroi-poloviny-#ixzz2zX0r3b87>.

ЛЕСОВИЧЕНКО, А.М. Принципы оценки уровня развития художественной культуры европейского типа. В: *Культуролог*: [site]. 11 iul. 2012 [accesat 17 noiem. 2013]. Disponibil: http://culturolog.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=1236&Itemid=6.

ЛОТМАН, Ю.М. Текст и полиглотизм культуры. В: ЛОТМАН, Ю.М. *Избранные статьи в трех томах* [online]. Таллин, 1992, т. 1: Статьи по семиотике и топологии культуры [accesat 27 sept. 2013], с. 142–147. Disponibil: http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Lotm/13.php.

НАСОНОВ, Р.А. Музыкальная риторика Афанасия Кирхера. В: *Музыкальная наука на постсоветском пространстве*: междунар. интернет-конф. [online]. РАМ им. Гнесиных. 2010 [accesat 15 noiem. 2012]. Disponibil: <http://musxxi.gnesin-academy.ru/wp-content/uploads/2010/03/Nasonov.pdf>.

ЧОБАНУ-СУХОМЛИН, И. Музыкальный лик хазарской принцессы: развитие традиции и современная интерпретация в моноопере Г. Чобану. В: *Сборник научных трудов Института*

цудаики [online]. Кишинев, 2011, вып. 2 [accesat 22 sept. 2014], c. 64–76. Disponibil: <http://cdce.wvu.edu/r/download/130455>.

Экфрасис. В: *Википедия* [online]: Свободная энциклопедия. [accesat 21 apr. 2013]. Disponibil: <http://ru.wikipedia.org/wiki/Экфрасис>.

... din reviste

BRIGALDA, E. Peisajele basarabene ale Eleonorei Romanescu. In: *Akademos*. 2009, nr. 3, pp. 111–112.

CIOBANU, Gh. Organizarea intonațională în concertul pentru vioară și orchestră ”Momente” de Ghenadie Ciobanu. In: *Studiul artelor și culturologie: istorie, teorie, practică*. 2017, nr. 1, pp. 24–30.

ISTRU, B. Vasile I. Popovici. In: *Viața Basarabiei*. 1938, nr. 6/7, pp. 554–556.

... din ziare

DRUMI, V. Naționalul „M. Eminescu” a cucerit la Iași noi spectatori și noi parteneri. In: *Jurnal de Chișinău*. 2005, 4 noiem., p. 11.

MARTEA, G. Sistemul de învățămînt – promotor al identității naționale. In: *Literatura și arta*. 2014, 1 mai, p. 7.

LISTA REFERINȚELOR BIBLIOGRAFICE

► Referințele la resursele de informare se prezintă în ordinea lor numerică într-o listă numerotată.

► Se plasează la finele lucrării științifice cu titlul **Referințe bibliografice** (**Библиографические ссылки** – în limba rusă, **Bibliographical references** – în limba engleză), la o distanță de două rînduri față de ultimul rînd al textului lucrării și de un rînd față de primul document menționat.

EXEMPLU:

Citări în text

Deși am folosit terminologia propusă de V. Martînov care împarte întreaga istorie a muzicii în patru perioade (*cantus planus*, *muzica res facta*, *opus-muzica* și *opus post-muzica* [1]. Conform muzicologului și culturologului A. M. Lesovichenko, cultura muzicală de tip european se distinge printr-un „complex de elemente muzical-culturale, constituite în Europa în decursul secolelor XVII și XVIII și răspândite apoi în întreaga lume devenind la mijlocul sec. XX drept proprietate universală a culturii umane” [2 p. 114]. Fiind și pictor-amator, conform informațiilor bibliografice din dicționare și enciclopedii (vezi, de ex., [3 p. 53–55]). Schița istorică ... atestă faptul că „începând cu anul 1884 instruirea în școala Capelei se efectuează după programele conservatorului cu eliberarea certificatelor de liberi profesioniști tuturor absolvenților, confirmând nivelul de studii superioare” [4, 5]. ... numele compozitorului este menționat în componența colectivului didactic al Gimnaziului nr. 2 din Chișinău...: „Profesorii: <...> de cânt – pr. Berezovschi Mihail Andreevici, de muzică — capelm. Iosif Iosifovici Sedleacek” [5 p. 22]. Instituții de învățământ care asigură instruirea muzicologilor” [6]. V. Gutor a activat ... și în Odesa în calitate de profesor la conservator, care a fost fondat pe baza colegiului, transformat, la rîndul său, din clasele de muzică de pe lângă IRMO [7]. Fapt, dovedit de T. Danița în teza de doctor [9]. Foarte rar aflăm o contribuție egală a unui muzician în domeniul componistic, interpretativ și muzicologic [10].

Referințe bibliografice

1. МАРТЫНОВ, В. *Зона Opus Posth, или Рождение новой реальности*. М.: Классика-XXI, 2005.
2. ЛЕСОВИЧЕНКО, А.М. Возможности измерения уровня развития музыкальной культуры европейского типа. В: *Музыкальная культура как национальное и мировое явление: материалы междунар. науч. конф.* Новосибирск, 2002, с. 114–119.
3. BUZILĂ, S. *Interpreți din Moldova*. Chișinău: Arc, 1996. ISBN 9975-928-02-1.
4. История Капеллы [online]. В: *Государственная академическая капелла Санкт-Петербурга*: [site]. [accesat 18 noiem. 2013]. Disponibil: <http://capella-spb.ru/ru/article/show/content/id/1>.
5. *Бессарабский календарь на 1896 г.* Кишинев: Типогр. Бессарабского Губернского Правления, 1895, с. 22.
6. БЕРЕЗИН В.В., ЛЕСОВИЧЕНКО, А.М. Системы подготовки музыкантов в профессиональных учебных заведениях: история и современность [online]. В: *Академическая музыка Сибири*: [site]. 2013 [accesat 22 noiem. 2013]. Disponibil: http://sibmus.info/texts/berezin_lesovichenko/sist_podg_muz.htm.
7. АРУТЮНОВ, В.Д. Реформаторская деятельность В.П. Гутора - директора Екатеринодарского музыкального училища в 1908–1911 гг. В: *Историческая и социально-образовательная мысль* [online]. 2012, № 2 [accesat 24.11.2013], с. 13-14. Disponibil: <http://cyberleninka.ru/article/n/reformatorskaya-deyatelnost-v-p-gutora-direktora-ekaterinodarskogo-muzykalnogo-uchilischa-v-1908-1911-gg>.
8. CIAICOVȘCHI-MEREȘANU, G. *Invățămintul muzical din Moldova : (de la origini pînă la sfîrșitul sec. XX)*. Chișinău : Grafema Libris, 2005. ISBN 9975-9899-9-0.
9. ДАНИȚА, Т. *Arta de interpretare corală din Basarabia în proces de devenire (sf. sec. XIX – înc. sec. XX)*: autoref. tz. doct. Chișinău, 2007.
10. ЛЕСОВИЧЕНКО, А.М. Принципы оценки уровня развития художественной культуры европейского типа. В: *Культуролог*: [site]. 11 iul. 2012 [accesat 17 noiem. 2013]. Disponibil: <http://>

[//culturolog.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=1236&Itemid=6](http://culturolog.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=1236&Itemid=6).

Varianta electronică:

http://www.amtap.md/imagini/file/ghid%20referinte%20bibliogr_.pdf

Adresa:
str. Alexei Mateevici, 111
Chișinău MD-2009
Republica Moldova
Tel: (373 22) 242338; 238144; fax: (373 22) 238214
e-mail: bibliotecaamtap@gmail.com
www.amtap.md